

Tisza interpellációja a képviselőházban az osztrák miniszterelnök nyilatkozata miatt.

— Megválasztották az alelnököket és a jegyzőket. —

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.)

A képviselőház szerdai ülését háromnegyed-négykor nyitotta meg Szász Károly elnök. A házszabályok értelmében felolvasta a negyedik ülészak berekesztéséről és az ötödik ülészak megnyitásáról szóló királyi kéziratot. Az elnök ezután jelenti, hogy gróf Tisza István sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt az osztrák miniszterelnök a béke kérdésében tett nyilatkozata és az ehhez fűzött félhivatalos kommentár ügyében.

Gróf Esterházy miniszterelnök bejelenti ezután a felelős magyar miniszteriumok számának ideiglenes felemeléséről szóló törvényjavaslatot. Kéri annak igazságügyi, pénzügyi és közigazgatási bizottságokhoz való utalását, hogy azokat letárgyalják és javaslatukat 10-ikéig előterjesszék. Kijelenti a miniszterelnök, hogy a régi kormány javaslatai közül a koronaőr választásáról, az újságok kaució lefizetéséről, a koronaértékek megállapításának megváltoztatásáról szóló törvényjavaslatokat a magáévá teszi és azokat újra tárgyalatni kívánja.

Majd áttértek a napirendre. Megválasztották a Ház alelnökeinek Simonsits Elemért és Scitovszky Bélát egyhangulag, miután a kormányt támogató pártok a választásban nem vettek részt. Ugyiszintén egyhangulag megválasztották háznagynak Angyal Józsefet. A tizenkét jegyző közül hat munkapártit, öt kormánypártit és egy horvát képviselőt választottak meg. A jegyzők választását az új alelnök, Scitovszky Béla vezette.

Szünet után ismét Szász Károly vette át az elnöklést. Gróf Tisza István előterjeszti interpellációját Seidler osztrák miniszterelnöknek június 29-én Tasinszky képviselő interpellációjára adott válasza ügyében. Oly ügynek kíván szolgálatot tenni, — mondotta, — amely azt hiszi, hogy minden magyar embernek a szívében fekszik. Az osztrák miniszterelnök június 29-iki válaszában azt mondta, hogy az interpelláció tárgyát képező ügyek a külügyminiszterium hatáskörébe tartoznak. Ebben igaza volt, de az is igaz, hogy az osztrák és a magyar kormány hatáskörébe is tartoznak. Seidler hivatkozott arra az osztrák alaptörvényre, hogy a békekötés joga felségjog. Minthogy itt félremagyarázás foroghat fent, hogy a felségjog értelmezése esetleg a magyar alkotmányba ütközhetik, ezért teszi meg interpellációját. A másik ok a népek önrendelkezési jogára vonatkozó nyilatkozata, amelyben helyeselte Wilsonnak ebbeli felfogását. Igaz, hogy egy későbbi nyilatkozatában enyhítette kijelentését, mondván, hogy felségjog csak a miniszter ellenjegyzésével értelmezhető, továbbá, hogy a népek önrendelkezésére vonatkozó kijelentése csak az antantnak szólt, amely feltolja magát az állítólag elnyomott nemzetiségek védelmezőjének. Nem akarja szövéteni, hogy szabad volt-e az osztrák miniszterelnöknek Wilson kijelentését szimpátiával fogadni és nem teszi szóvá a teg-

napi nap szenzációját sem; az amnesztia vonatkozó kéziratot, ez a kormány feladata, de kijelenti, hogy az amnesztia csak Ausztriára vonatkozik.

Szóvá kell tennie azonban azt, hogy Seidler minden disztinkció nélkül tért át beszédében a nemzetközi kérdésekre, amikor folyton osztrák-magyar kormányt emlegetett. Kijelenti, hogy osztrák-magyar kormány elnevezés csakis a külügyekre felelős tényezőkre, a külügyminiszterre, az osztrák és a magyar kormányra vonatkozhatik. Később aztán nem is beszélt császári és királyi kormányról, hanem csakis közös kormányról, holott a magyar kormánynak a békekötésbe éppen olyan beleszólása van, mint az osztrák kormánynak.

Kérdezi az interpelláló, hogy hajlandó-e a miniszterelnök a magyar kormány befolyását a békekötésnél érvényesíteni és hajlandó-e a jövőben kellő befolyást érvényesíteni, hogyha a magyar kormányt érdeklő közjogi kérdések is szóba kerülnek a Reichsratban, a mostanihoz hasonló összezavarások elő ne forduljanak.

Gróf Esterházy Mór miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy nem akar beavatkozni az osztrák belügyekbe, de az osztrák kormány álláspontja nem vonatkozha-

tott a magyar király felségjogára. A békekötés joga, mint minden alkotmányos országban, a miniszterium felelőssége mellett gyakoroltatik. A közös miniszterek a magyar állam belügyeibe nem avatkozhatnak bele. A magyar kormány ellenben a külügyek vezetésében befolyását mindenkor érvényesítheti és érvényesíti is. A Tisza által felhozott cikkben levő „Gesamtstaab“ nem vonatkozhatik az osztrák-magyar államra, amely két külön országnak az összesége. A nemzetiségi kérdés nem közös ügy, hanem egyfelől osztrák, másfelől a magyar állam belügye. Ilyenféle törekvésekkel eddig nem találkozott, de ha találkoznék, a leg határozottabban vissza fogja utasítani. A háború és a béke kérdésében a magyar kormány a külügyminiszterrel osztozik és a magyar állam szuverenitását minden körülmények között fentartja. Ami a Wilson-féle teóriát illeti, sem az osztrák állam, sem a magyar állam nem fogadhatja el az antant által hangoztatott népek önrendelkezési jogát. Ez ellentétben volna az ezer éves Magyarország történelmi múltjával, a dinasztia érdekeivel és a magyar állam egységével. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Tisza reflektál a miniszterelnök válaszára. Célját elérte, minthogy a miniszterelnök felfogása kongruens az ő felfogásával. Csak azt kéri, hogy gondoskodjék a miniszterelnök, hogy a jövőben az ilyen eszmézés ne forduljon elő.

A választ a Ház tudomásul vette.

Szege gabonavásárlása.

(Saját tudósítónktól.) Szerdai számában közölte a Delmagyarország, hogy érdekes és minden elismerésre érdemes tervvel foglalkozik a szegedi közélémezési hivatal. Arról van szó, hogy azok számára, akik gabonabeszerzési rendelet alapján nem tudják magukat gabonával ellátni, a város, illetve közélémezési hivatala vásárolja meg az engedélyezett gabonamennyiséget. A fölmerült terv szerint 50.000 ember számára összesen 72.000 mázsa gabonát vásárolna a közélémezési hivatal és úgy tervezik, hogy a gabonát a Back-malomban raktároznák el, itt örölnék föl is és aztán a malom raktározná el a lisztet is. A városnak ez az intézkedése mindenestre javítaná azt az igazságtalanságot, amely a gabonabeszerzési rendeletben a gazdagokkal szemben a szegényeket érte.

Kérdéssel fordultunk Balogh Károlyhoz, a közélémezési hivatal vezetőjéhez, hogy konkrét intézkedések történtek-e már a gabonabevásárlás ügyében. Balogh erről a következőket mondta:

— A gabonabevásárlás ügyében az új miniszteri rendelet még nem jelent meg, az előző kormány által kiadott rendeletet pedig fölfüggesztették. Mindennap várhatjuk az új rendelkezést. Ha az új rendelet a tavalyi rend alapján készül el és pedig úgy, hogy csak Szege területén vásárolhatunk, nem tudunk megfelelő mennyiségű gabonát vásárolni és így nem tudjuk a közönséget kielégíteni. Szegeden hozzávetőleges számítás szerint nem lesz csak 5000 méter-mázsa buza és mintegy 18—20.000 mázsa rozs. Ennél többet tehát nem vásárolhatnánk, csak abban az esetben, ha a vásárlásra Csanád és Békés vagy Torontál-megye területére nézve fölhatalmazást kapnánk a kormánytól. Így teljesen biztosítani tudnánk közönségünk szükségletét.

— A városnak ez a segítsége mindenkire nézve egyformán jó lenne, mert tőlünk nagyobb hányadot kapna vissza a közönség a megörölt gabonából, mint kapna a vámmalmoktól, ezenkívül pedig a korpát és hulladékot is mindenki megkapná.

— Azt hiszem, az örölést egy malommal el tudnánk végeztetni, ha a malom 3—4 vagon lisztet meg tud örölni egy nap. Két vagon liszt ugyanis a napi szükséglet s a fölös örölsből azokat elégténénk ki, akik hosszabb időre való járandóságuk ki akarják venni. Így egy félév alatt mindennel elkészülnénk.

— Bizonyos, hogy a makszimális áron tudunk majd vásárolni. Csak a rendelet engedje meg a bevásárlást. Amelvik peroben a rendelet megjelenik, jelentést teszek a polgármester urnak, hogy a város közönsége érdekében szükséges intézkedéseket megtegyem.

Aczel Géza, a Back-malom igazgatója arra vonatkozólag nyilatkozott, hogy a Back-malom vállalná-e a gabona és liszt be-raktározását.

— Erről — mondta Aczel Géza kérdéseinkre — szó sem lehet. 72.000 mázsa gabona és liszt csaknem minden raktárunkat elfoglalná, holott egy hónap alatt végeznénk az örölésével. A közraktárakban lehetne csak ennyi gabonát elhelyezni, ez azonban nagyon megrágitaná a gabonát. Egyéb ként a gabonarendelet megjelenése előtt nagyon korai még erről nyilatkozni.

Kardos Mihály, a Magyar Általános Hitelbank szegedi kirendeltségének főnöke kérdéseinkre így válaszolt:

— Ez az ügy egyelőre nem aktuális, mert hiszen még nincs rendeletünk.